

Besluit

Loodsgeldtarieven en andere tarieven 2024

Ons kenmerk : ACM/UIT/606396
Zaaknummer : ACM/23/184708
Datum : 30 november 2023

Samenvatting

De Nederlandse Loodsencorporatie (de NLc) heeft de loodsgeldtarieven en andere tarieven voor 2024 ter beoordeling aan de Autoriteit Consument en Markt (de ACM) voorgelegd. Omdat er sprake is van een dalend aantal scheepsreizen ten opzichte van 2023, bevat het voorstel een berekening voor de loodsgeldtarieven op basis van de cost-plus methode.

De NLc stelt een stijging van de loodsgeldtarieven voor van +8,86% ten opzichte van 2023. Naar het oordeel van de ACM voldoet het voorstel aan alle daaraan wettelijk gestelde eisen:

- Elk afzonderlijk tarief is redelijk
- Elk afzonderlijk tarief is non-discriminatoir
- De tarieven zijn voor het geheel kostengeoriënteerd
- Het voorstel draagt in voldoende mate bij aan de meest efficiënte werkwijze voor registerloodsen en de productiviteit en kwaliteit van de loodsdienstverlening.

De ACM stelt de loodsgeldtarieven vast zoals voorgesteld door de NLc.

De andere tarieven zijn verhoogd op basis van een wettelijke indexatie (+5,07%) van uurtarieven. De ACM stelt ook de andere tarieven vast zoals voorgesteld door de NLc.

Inhoudsopgave

1	Proces	3
2	Inleiding en leeswijzer	3
3	Het wettelijk kader	4
4	Het beoordelingskader EPK	4
5	Beoordeling tariefvoorstel	5
5.1	Kostenoriëntatie	5
5.2	Non-discriminatie	6
5.3	Redelijkheid	6
5.4	De beoordeling van de EPK	8
5.4	Conclusie	13
6	Beoordeling tariefvoorstel andere tarieven	13
6.1	Conclusie	14
7	Besluit	15

1 Proces

1. De Algemene Raad van de NLc heeft op 7 juli 2023 het tariefvoorstel loodsgeldtarieven 2024 (het tariefvoorstel) en het tariefvoorstel andere tarieven 2024 (het tariefvoorstel andere tarieven) mondeling aan de ACM toegelicht.
2. De ACM heeft op 15 juli 2023 het tariefvoorstel en het tariefvoorstel andere tarieven ontvangen van de NLc.¹
3. De ACM heeft de NLc vragenbrieven gestuurd op 26 juli 2023² en 4 oktober 2023³. De NLc heeft deze vragen beantwoord op respectievelijk 31 augustus 2023⁴ en 25 oktober 2023⁵.
4. De ACM heeft op 13 oktober 2023 een bijgesteld tariefvoorstel loodsgeldtarieven 2024 ontvangen van de NLc (bijgesteld tariefvoorstel).⁶ Dit is een wettelijke verplichting (zie artikel 4.1 van het Besluit markttoezicht registerloodsen (vanaf nu: het Bmr)) indien een bijstelling in oktober leidt tot een afwijking van ten minste 0,8 procentpunt ten opzichte van het tariefvoorstel. Genoemde bijstelling is 2,37 procentpunt hoger dan het tariefvoorstel.

2 Inleiding en leeswijzer

5. De ACM stelt elk kalenderjaar bij besluit de loodsgeldtarieven vast (artikel 27f, eerste lid, Loodsenwet). De ACM stelt ook de tarieven en vergoedingen voor de overige diensten en taken vast (de andere tarieven) (artikel 27f, tweede lid, Loodsenwet). In dit besluit stelt de ACM tarieven vast voor 2024.
6. Per 1 januari 2022 is de Wet Actualisatie Markttoezicht Registerloodsen (Wamr) in werking getreden. Een belangrijke wijziging ziet op de berekening van de loodsgeldtarieven, en is als volgt. Wanneer de raming van het aantal te loodsen scheepsreizen (reizenraming) hoger is dan de reizenraming waarop het geldende tariefbesluit is gebaseerd, wordt nu op twee manieren een tariefmutatie loodsgeldtarieven berekend, namelijk via de cost-plus methode en de price-cap methode (artikel 27ca, eerste lid, Loodsenwet). De tariefmutatie wordt dan bepaald op basis van de laagste uitkomst. Wanneer de reizenraming niet hoger is ten opzichte van het vorige tariefbesluit, wordt alleen de cost-plus methode gebruikt.
7. Het bijgestelde tariefvoorstel van de NLc is gebaseerd op een daling van het aantal scheepsreizen ten opzichte van het tariefbesluit 2023. Het voorstel bevat daarom een voorgestelde tariefmutatie op basis van de cost-plus methode.
8. De NLc stelt een tariefmutatie voor van +8,86%. Deze tariefmutatie is gebaseerd op:
 - Een tariefmutatie op kostenbasis van +9,86%
 - Een teruggave FLO/FLP⁷ van 1% (zie randnummer 33 voor een toelichting)

¹ ACM/IN/788850

² ACM/UIT/603402

³ ACM/UIT/606396

⁴ ACM/IN/800171

⁵ ACM/IN/815479

⁶ ACM/IN/812062

⁷ Functioneel leeftijdsontslag en functioneel leeftijdspensioen.

9. Hoofdstuk 3 bevat het wettelijk kader en hoofdstuk 4 het beoordelingskader. Hoofdstuk 5 bevat de beoordeling van het tariefvoorstel. Hoofdstuk 6 bevat de beoordeling van het tariefvoorstel andere tarieven. In hoofdstuk 7 stelt de ACM de tarieven vast.

3 Het wettelijk kader

10. Het wettelijke kader schrijft verschillende eisen voor, waar de tariefvoorstellen van de NLc aan moeten voldoen. Hieronder volgen de belangrijkste eisen waaraan de ACM een voorstel toetst:
11. Tariefvoorstel algemeen:
- Een tariefvoorstel wordt opgesteld met inachtneming van het uitgangspunt dat elk afzonderlijk tarief redelijk en non-discriminatoir is (artikel 27c, tweede lid, Loodsenwet).
12. Tariefvoorstel loodsgeldtarieven:
- Het tariefvoorstel loodsgeldtarieven wordt opgesteld met inachtneming van het uitgangspunt dat de loodsgeldtarieven voor het geheel kostengeoriënteerd zijn (artikel 27c, derde lid, Loodsenwet).
 - De NLc maakt in het tariefvoorstel loodsgeldtarieven aannemelijk dat het voorstel in voldoende mate bijdraagt aan het bereiken van de meest efficiënte werkwijze voor registerloodsen en de productiviteit en kwaliteit van de loodsdienstverlening (artikel 27c, negende lid, Loodsenwet). In het vervolg van dit besluit verwijst de ACM naar deze wettelijke eis met: voldoende bijdragen aan de EPK⁸. De wijze waarop de ACM de bijdrage aan de EPK beoordeelt wordt nader toegelicht in hoofdstuk 4.
13. Tariefvoorstel andere tarieven:
- Het tariefvoorstel andere tarieven is voor elk afzonderlijk tarief kostengeoriënteerd (artikel 27c, tiende lid, Loodsenwet).

4 Het beoordelingskader EPK

14. Om te beoordelen of een tariefvoorstel voldoende bijdraagt aan de EPK, heeft de ACM in 2012 een beoordelingskader opgesteld. Omdat per 1 januari 2022 de Wamr in werking is getreden, heeft de ACM dat beoordelingskader, na inspraak van de NLc, aangepast. De nieuwe versie van het beoordelingskader is op 25 mei 2023 gepubliceerd op de website van de ACM.⁹ Uitgangspunt van de ACM is dat de efficiëntie (gemeten met indicatoren), beoordeeld in samenhang met de productiviteit en kwaliteit, in een tariefvoorstel niet afneemt. Indien een tariefvoorstel niet voldoende bijdraagt aan de EPK, stelt de ACM tarieven vast in afwijking van het voorstel.

⁸ Deze afkorting staat voor Effectiviteit, Productiviteit, en Kwaliteit (van de loodsdienstverlening).

⁹ [Beoordelingskader EPK 2023 \(acm.nl\)](https://www.acm.nl/beoordelingskader-epk-2023)

5 Beoordeling tariefvoorstel

15. In dit hoofdstuk beoordeelt de ACM het tariefvoorstel aan de hand van de wettelijke eisen die daaraan gesteld worden (zie ook Hoofdstuk 3 Wettelijk kader).

5.1 Kostenoriëntatie

16. Een tarief/vergoeding is kostengeoriënteerd als de geraamde opbrengst uit het betrokken tarief, onderscheidenlijk de betrokken vergoeding, in een kalenderjaar niet meer bedraagt dan (zie artikel 4.1 van het Bmr) de som van:
- de met toepassing van het geldende kostentoerekeningssysteem, bedoeld in artikel 27b, eerste lid, van de loodsenwet, aan de desbetreffende dienst of taak toegerekende geraamde kosten;
 - de daaraan toegerekende vermogenskostenvergoeding, en,
 - de daarbij te verrichten verrekening als bedoeld in artikel 27c, zevende lid, onder i, en achtste lid, van de Loodsenwet.
17. Hieronder gaat de ACM in op de in bovenstaand randnummer genoemde vereisten voor kostenoriëntatie.

Het geldende kostentoerekeningssysteem

18. Het tariefvoorstel is voorzien van de vereiste accountantsverklaring. Op grond van de verklaringen van de accountant, stelt de ACM vast dat het tariefvoorstel is gebaseerd op het door de ACM goedgekeurde kostentoerekeningssysteem 2023-2027 (het KTS).¹⁰

De vermogenskostenvergoeding

19. De NLc is in het tariefvoorstel uitgegaan van een vermogenskostenvergoeding (ook wel Weighted Average Cost of Capital of WACC) van 4,8 procent. Dit is in overeenstemming met het WACC-besluit Loodswezen 2023-2025, zoals door de ACM gepubliceerd op 14 september 2022.¹¹

Verrekening materiële activa en investeringen

20. De Loodsenwet (artikel 27c, zevende lid, onder i) bepaalt dat het tariefvoorstel een verrekening bevat voor het verschil tussen de geraamde en daadwerkelijk uitgevoerde wijzigingen in de materiële activa en investeringen. De verrekening heeft betrekking op de geraamde en daadwerkelijke investeringen in het jaar voorafgaande aan het jaar waarin het tariefvoorstel wordt gedaan.¹² In dit geval is dat het jaar 2022. Tussen de ACM en de NLc zijn nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop deze verrekening dient te worden uitgevoerd en welke rentevergoeding daarbij toegepast dient te worden.¹³
21. Het te verrekenen verschil tussen de geraamde en de daadwerkelijk uitgevoerde wijzigingen in materiële activa en investeringen in 2022, zoals opgenomen in het tariefvoorstel, bedroeg € 856.000 (raming minus daadwerkelijk, en daarmee dus in mindering te brengen op de tarieven in 2022). De ACM heeft vastgesteld dat dit bedrag overeenkomt met het in de financiële verantwoording over 2022 opgenomen bedrag voor de verrekening.

¹⁰ [ACM stemt in met kostentoerekeningssysteem Loodswezen 2023-2027 | ACM.nl](#)

¹¹ [WACC-besluit Loodswezen 2023 – 2025 | ACM.nl](#)

¹² Kamerstukken II, vergaderjaar 2006-2007, nr. 30 913, paragraaf 4.2.5.7, p. 26.

¹³ Deze afspraken zijn laatstelijk vastgelegd in de brief van de NLc van 22 maart 2016, kenmerk NLC/NH/4837 en de brief van de ACM van 1 april 2016, kenmerk ACM/DTVP/2016/201851.

Conclusie

22. Gelet op het voorgaande is de ACM van oordeel dat het tariefvoorstel voldoet aan de wettelijke vereiste van kostenoriëntatie.

5.2 Non-discriminatie

23. In de door de NLc voorgestelde tarieven wordt een onderscheid gemaakt naar zeehavengebieden. Dit onderscheid is bij wet voorgeschreven. De tarieven in het voorstel zijn weergegeven in tabellen. Deze tabellen gelden zonder onderscheid voor iedere gebruiker. De ACM is van oordeel dat het tariefvoorstel voldoet aan de wettelijke vereiste van non-discriminatie.

5.3 Redelijkheid

In het kader van de wettelijke vereiste van redelijkheid¹⁴ gaat de ACM in op de volgende onderwerpen:

- De reizenraming van Ecorys
- De toerekening Scheldevaart
- De teruggave FLO/FLP

De reizenraming van Ecorys

24. Het tariefvoorstel gebruikt de toekomstige vraag naar loodsdiensten zoals geraamd door het onderzoeksbureau Ecorys. Ecorys maakt gebruik van een methodiek waarin een raming wordt gemaakt van het aantal scheepsreizen per goederenstroom per Nederlands zeehavengebied. In het model wordt het aantal loodsverrichtingen vormgegeven door middel van drie ramingsindicatoren (goederenoverslag, scheepsgrootte en beladingsgraad).
25. Ecorys deed een reizenraming voor 2024 ten tijde van het tariefvoorstel (84.160 scheepsreizen), en het bijgestelde tariefvoorstel (81.804 scheepsreizen). Deze bijgestelde raming 2024 is 3,4% lager dan de bijgestelde raming 2023 (84.654 scheepsreizen). De voornaamste reden hiervoor is een lager dan verwacht aantal gerealiseerde scheepsreizen in de eerste 8 maanden van 2023. Ecorys noemt vooral de mindere aan- en uitvoer van energie (met name kolen en LNG) als reden. In de bijgestelde raming 2024 van Ecorys is het aantal verwachte scheepsreizen voor 2023 bijgesteld naar 82.885. Ten opzichte van dat aantal verwacht Ecorys in 2024 een daling van 1,3% (-1.081 scheepsreizen), met name een gevolg van:
- Een lichte daling van de vraag naar kolen. Daarentegen blijft de ontwikkeling van LNG in regio Noord doorwerken;
 - Geen scheepsreizen meer in de regio Noord met de Ferry tussen de Eemshaven en Kristiansand. Deze Ferry vaart naar verwachting vanaf april 2024 vanaf Duitse havens;
 - Een afname van scheepsreizen in de regio Amsterdam-IJmond vanwege afronding project in verband met versterken Afsluitdijk;
 - Een groot aantal scheepsreizen dat in 2023 een meer incidenteel karakter had (daling in feederscheppen in Rotterdam-Rijnmond en het wegvallen van RoRo scheepsreizen).
26. Tevens doet Ecorys uitvoerig onderzoek aan de hand van marktinformatie en regionale informatierondes. Ecorys geeft aan correcties naar aanleiding van deze niet-trendmatige

¹⁴ artikel 27c, tweede lid, Loodsenwet

ontwikkelingen enkel door te voeren als deze hard te maken zijn en een substantiële impact op de raming hebben. Voor 2024 heeft Ecorys, naast een aantal al genoemde ontwikkelingen, aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van de volgende ontwikkelingen:

- Een afname van stookolie uit Rusland.
 - Een groter aantal scheepsreizen in regio Noord door een nieuwe LNG terminal.
27. Wat betreft de gevolgen van de Oorlog in Oekraïne beschrijft Ecorys dat handelsverkeer met Rusland nagenoeg geheel is weggevallen. De sancties brachten ook andere ontwikkelingen op de energiemarkt met zich mee. Door de gestopte levering van gas en olie uit Rusland nam de vraag naar kolen toe en dit bracht extra schepen naar de havens. De vraag naar kolen daalde vervolgens weer vanwege nieuwe LNG terminals en extra duurzame energie.
28. Tot slot heeft Ecorys de impact van de Loodsplicht Nieuwe Stijl¹⁵ berekend op -760 scheepsreizen.
29. De NLc heeft de bijgestelde raming voor het aantal scheepsreizen (en loodsverrichtingen) van Ecorys opgenomen in haar bijgestelde tariefvoorstel. De ACM acht dit redelijk en ziet geen aanleiding om het voorstel op dit onderdeel aan te passen.

De toerekening Scheldevaart

30. De tariefregulering van de registerloodsen heeft uitsluitend betrekking op de loodsgeldtarieven voor het loodsen van schepen van en naar de Nederlandse havens. In de regio Scheldemonden verzorgen de daar werkzame loodsen echter ook een deel van de loodsdienstverlening van en naar de Vlaamse Scheldehavens. Dit wordt de Scheldevaart genoemd. De tarieven van de Scheldevaart worden door de Vlaamse overheid vastgesteld. De Nederlandse wetgever heeft aangegeven dat vermeden moet worden dat eventuele tekorten van een niet-kostendekkende loodsdienstverlening van de Scheldevaart zonder meer op de Nederlandse havens worden afgewenteld.¹⁶
31. De ACM heeft tot en met het tariefvoorstel voor 2017 Ernst & Young periodiek laten onderzoeken of bovenstaande het geval is. Uit deze onderzoeken is steeds naar voren gekomen dat er geen kruissubsidiëring plaatsvindt van inkomsten uit gereguleerde activiteiten voor de Nederlandse havens naar de Vlaamse Scheldehavens. Gelet op het voorgaande heeft de ACM voor de beoordeling van de tariefvoorstellen vanaf 2018 een dergelijk onderzoek naar eventuele kruissubsidiëring van de Scheldevaart achterwege gelaten.
32. De ACM acht gelet hierop de toerekening Scheldevaart redelijk en ziet geen aanleiding om het voorstel op dit onderdeel aan te passen.

¹⁵ De Loodsplicht Nieuwe Stijl houdt in dat een kapitein of eerste stuurman van een zeeschip, na afronding van een daartoe strekkende opleiding, voor een bepaald zeeschip op een bepaald traject is vrijgesteld van de loodsplicht.

¹⁶ Kamerstukken II, 2006-2007, 30 931, nr. 3 p. 25.

De teruggave FLO/FLP

33. Sinds 2009 heeft de ACM op grond van artikel 27e, eerste en tweede lid, Loodsenwet jaarlijks bij besluit een opslagpercentage vastgesteld voor de verplichtingen voor de NLc tot financiering van de kosten voor het Functioneel Leeftijdsonslag (FLO) voor het varend personeel van het Nederlands Loodswezen B.V. en het Functioneel Leeftijdspensioen (FLP) voor de registerloodsen. Deze opslag werd jaarlijks doorberekend in de loodsgeldtarieven.
34. Omdat op grond van actuair onderzoek in 2016 is voorzien dat deze stortingen tot een overschot zouden leiden, is het jaarlijkse opslagpercentage voor FLO/FLP vanaf het tariefjaar 2017 steeds op nul bepaald. Bij brief van 21 oktober 2019 heeft het ministerie van IenW de belanghebbende partijen geïnformeerd over de rekenregels waarmee FLO/FLP-overschot via de loodsgeldtarieven naar de sector terugvloeit.¹⁷
35. De NLc stelt, in lijn met de rekenregels zoals genoemd in het vorige randnummer, in haar tariefvoorstel een teruggave FLO/FLP voor van 1,00%. Dat betekent dat er in het tariefvoorstel van de NLc 1 procentpunt in mindering wordt gebracht op tariefmutatie op kostenbasis. De ACM acht de teruggave FLO/FLP redelijk en ziet geen aanleiding om het voorstel op dit onderdeel aan te passen.

Conclusie

36. Gelet op het voorgaande is de ACM van oordeel dat het tariefvoorstel voldoet aan de wettelijke vereiste van redelijkheid.

5.4 De beoordeling van de EPK

37. In deze paragraaf gaat de ACM in op de wettelijke vereiste dat een tariefvoorstel loodsgeldtarieven voldoende moet bijdragen aan de EPK¹⁸.
38. Het tariefvoorstel van de NLc bevat een tariefmutatie op kostenbasis van +9,86% (zie ook randnummer 8). Ter vergelijking kijkt de ACM allereerst naar een gecombineerde loon/prijs index op basis van cijfers van het CBS¹⁹. Deze gecombineerde loon/prijs index komt in het bijgestelde tariefvoorstel uit op +6,34%. Omdat de tariefmutatie op kostenbasis van de NLc hoger is dan 6,34%, heeft de ACM aan de NLc een toelichting gevraagd die aannemelijk maakt dat deze kostenstijging in voldoende mate bijdraagt aan de EPK.
39. De ACM beoordeelt de tariefmutatie met 8 indicatoren die betrekking hebben op mutaties in de begroting ten opzichte van het tariefbesluit 2023. De indicatoren worden in samenhang met elkaar beoordeeld. Tenzij anders aangegeven, worden de indicatoren berekend exclusief de toerekening aan de Scheldevaart.

¹⁷ IENW/BSK-2019/217461.

¹⁸ artikel 27c, tweede lid, Loodsenwet

¹⁹ Gebaseerd op 70% van de CBS cao loonindex (5,64%) en 30% van de CBS consumentenprijsindex (7,96%). Deze verhouding wordt ook gebruikt indien een tariefvoorstel een price-cap berekening bevat (zie artikel 4.14 van het Bmr). Cijfers ultimo februari 2023.

Indicator a: Totale kosten (excl. FLO en FLP)

Indicator a	2022FV	2023TB	2024BGTV
Totale kosten (excl. FLO/FLP) /			
Totaal aantal scheepsreizen	2,09	2,22	2,48
<i>Delta %</i>		6,4%	11,5%

40. De indicator stijgt met 11,5% ten opzichte van 2023. De indicator is gestegen vanwege een daling van het aantal scheepsreizen van 3,4% en een stijging van de totale kosten van 7,8%. De ACM heeft de NLc hierover vragen gesteld in een eerste vragenbrief. Nadat de ACM concludeerde dat de kostenstijgingen voornamelijk betrekking hadden op de bedrijfsorganisatie, de IT-kosten, en de onderhoudskosten, heeft de ACM over deze onderwerpen nog verdiepende vragen gesteld in een tweede vragenbrief. De NLc heeft over deze onderwerpen het volgende toegelicht:

Kosten bedrijfsorganisatie:

41. De NLc benoemt dat tussen 2022 en 2023 de totale personeelsformatie vrijwel gelijk is gebleven, maar dat dit voor 2024 niet meer houdbaar blijkt op de terreinen zoals technische dienst en ICT. Ook ziet de NLc zich geconfronteerd met zowel stijgende kosten voor het eigen personeel (als gevolg van nieuwe CAO afspraken) als voor ingehuurd personeel.

IT-kosten:

42. De NLc licht toe dat zij een stijging verwacht in IT-gerelateerde kosten en investeringen. De ACM concludeert dat de stijging betrekking heeft op de volgende kostenposten: beveiliging, licenties (Microsoft en SAP), diensten (data centers en clouddiensten) en afschrijvingen (zoals bij project Radar). Er dient volgens de NLc veel aandacht geschonken te worden aan de ICT beveiliging en het moderniseren van de ICT systemen. Op termijn verwacht de NLc wel dat de gemoderniseerde systemen zullen bijdragen aan een verhoging van de productiviteit van de medewerkers die hiermee werken. Daarnaast begrijpt de ACM dat sommige ICT investeringen van tijdelijk aard zijn. Zo verwacht NLc met de huidige inzichten het volgende:
- a) 2026: de inhuur van personeel voor onder andere het dataplatform en audit zal verminderen. En de grootste software legacy van Rijnmond en Noord zal dan gemoderniseerd zijn.
 - b) 2028: de verwachting is dat de projectkosten voor Radar significant verminderen (bij een succesvolle vervanging van het huidige ERP platform).

Onderhoudskosten:

43. Bij het opstellen van de begroting 2024 (begin 2023) is er rekening gehouden met twee indexaanpassingen. Tevens wordt de oudste D-klasse tender, die al langere tijd op de nominatie staat om uit de vaart te gaan, nog gebruikt. Dit zorgt voor hogere onderhoudskosten.
44. Bovenstaande onderwerpen komen nader aan bod bij indicator c, d en f.

Indicator b: Aantal IPL²⁰-uren / Aantal DPL²¹-uren

Indicator b	2022FV	2023TB	2024BGT ²²
Aantal IPL-uren / Aantal DPL-uren	0,38	0,43	0,42
<i>Delta %</i>		13,9%	-2,0%

45. Deze indicator berekent de verhouding tussen indirecte uren, en directe uren (het aantal loodsuren). Efficiëntie verbetert als deze verhouding lager wordt. De verhouding tussen IPL-uren en DPL-uren is in 2024 verbeterd ten opzichte van 2023.

Indicator c: Totale kosten beloodsen en plannen (excl. afschrijvingskosten en onderhoudskosten)

Indicator c	2022FV	2023TB	2024BGT ²²
Totale kosten beloodsen en plannen (excl. afschr.+ onderhoud) / Totaal aantal scheepsreizen	0,61	0,68	0,76
<i>Delta %</i>		11,8%	12,8%

46. De indicator stijgt met 12,8% ten opzichte van 2023. De indicator is gestegen vanwege een daling van het aantal scheepsreizen van 3,4% en een stijging van de kosten van 9,0%. De ACM heeft de NLc verzocht de kostenstijging nader te verklaren. De NLc heeft toegelicht dat de kostenstijging met name een gevolg is van:

a) Nieuwe CAO bedrijfsorganisatie

Er is een akkoord gesloten met de vakbonden over een cao verhoging van 12% per 2024. De totale kosten voor beloodsen en plannen stijgen, omdat de cao verhoging van toepassing is op de kosten voor bemanning vaartuigen.

b) Variabele exploitatiekosten (brandstof)

Het Loodswezen maakt gebruik van normale gasolie (10ppm²³) en 100% HVO biobrandstof (B100). Vanwege haar doelstelling om de uitstoot van CO₂ in de periode 2020-2025 te reduceren met 12,5%, verhoogt de NLc het aandeel biobrandstof in 2024 naar 22% (2023: 11%). Omdat biobrandstof duurder is dan normale gasolie, leidt tot dit een kostenstijging. Deze kostenstijging is groter dan de daling die zich voordoet vanwege een gedaalde literprijs van biobrandstof ten opzichte van 2023.

c) Beveiligingskosten

De NLc geeft aan dat beveiligingskosten stijgen van € 64.000 in 2022 naar € 110.000 in 2023 naar € 330.000 in 2024. De ACM begrijpt dat de risico's van cybercrime toenemen, waardoor het Loodswezen in toenemende mate geld aan ICT- beveiliging uitgeeft (en daarvoor mensen aanneemt). Daarnaast moet vanaf 2024 voldaan worden aan de NIS2 wetgeving²⁴.

d) Helikopter kosten

De geraamd helikopterkosten nemen in 2024 toe. Deze kosten zijn gebaseerd op de realisatie van het aantal vliegreizen in 2022. Daarnaast worden er in 2024 meer kosten gemaakt voor het vervangen van de hangar.

²⁰ Indirect Productieve Loodstaken

²¹ Direct Productieve Loodstaken

²² 2022FV = Financiële verantwoording 2022, 2023TB = Tariefbesluit 2023, 2024BGT²² = Bijgesteld Tariefvoorstel 2024.

²³ Maatstaf voor het zwavelgehalte (10 parts per million).

²⁴ De NIS2-richtlijn richt zich op een verbetering van de digitale en economische weerbaarheid van Europese lidstaten.

Indicator d: Totale kosten afschrijvingen vaartuigen en onderhoudskosten vaartuigen

Indicator d	2022FV	2023TB	2024BGTV
Totale kosten afschr. vaartuigen & onderhoudskosten vaartuigen / Totaal aantal scheepsreizen	0,15	0,15	0,17
<i>Delta %</i>		-0,2%	13,0%

47. De indicator stijgt met 13,0% ten opzichte van 2023. De indicator is gestegen vanwege een daling van het aantal geloodste scheepsreizen van 3,4% en een stijging van de totale kosten van 9,3%. De ACM heeft de NLc verzocht de kostenstijging nader te verklaren. De NLc heeft toegelicht dat de kostenstijging met name een gevolg is van stijgingen in de onderhoudskosten:

- a) Bij het opstellen van de begroting 2024 (begin 2023) is door de NLc onder andere rekening gehouden met twee indexaanpassingen voor prijsstijgingen. De index die in de begroting 2023 (opgesteld begin 2022) is gebruikt, was te laag ingeschat. De oorlog in de Oekraïne was net begonnen en het was op dat moment nog onduidelijk welke impact dit zou hebben op 2023. De inflatie was op dat moment nog laag. Bij het opstellen van de begroting 2024 is er een correctie gemaakt voor prijsstijgingen in 2022 en 2023 en er is een inschatting gemaakt voor de prijsstijgingen naar 2024. Een aantal grote leveranciers voor onderhoud aan motoren en diverse werven hadden al eerder aan de NLc aangegeven prijsstijgingen door te voeren in 2023 en 2024.
- b) De oudste D-klasse tender, die al langere tijd op de nominatie staat om uit de vaart te gaan, wordt nog gebruikt vanwege de ondervonden uitdagingen met het vaargedrag van de nieuwe M-klasse tender. Hierdoor is er een achterstand in onderhoud ontstaan. De huidige inzichten zijn dat de tender voorlopig nog benodigd blijft.

Indicator e: Totale hoeveelheid brandstof (liters) voor de gehele vloot

Indicator e	2022FV	2023TB	2024TV ²⁵
Totale hoeveelheid brandstof (liters) voor de gehele vloot/ Totaal aantal scheepsreizen inclusief Scheldevaart	125,4 liter	127,1 liter	128,7 liter
<i>Delta %</i>		+1,4%	+1,2%

48. Deze indicator is nieuw in het beoordelingskader van de ACM. Deze indicator wordt in dit tariefbesluit voor het eerst berekend (met terugwerkende kracht ook voor 2022 en 2023). De indicator stijgt in 2024 met 1,2% ten opzichte van 2023. De gemiddelde duur van een loodsreis kan per jaar verschillen, waardoor de indicator kan schommelen. De ACM zal de lange termijn trend in de gaten houden.

²⁵ Deze indicator is gebaseerd op het Tariefvoorstel 2024 (en niet op het Bijgestelde Tariefvoorstel 2024). De bijstelling heeft namelijk alleen betrekking op de kosten van de brandstof (conform paragraaf 8.4.2 in het Kostentoerekeningssysteem 2023-2027). Er wordt niet opnieuw een aantal liters begroot.

Indicator f: Overige regionale en landelijke kosten

Indicator f	2022FV	2023TB	2024BGTV
(Overige regionale kosten + overige landelijke kosten) / (Arbeidsvergoeding loodsen + kosten beloodsen en plannen)	0,17	0,18	0,20
<i>Delta %</i>		5,0%	8,6%

49. De indicator stijgt met 8,6% ten opzichte van 2023. De voornaamste oorzaak van deze stijging is de CAO verhoging van de bedrijfsorganisatie van 12,0%, zie randnummer 46) in vergelijking met de wettelijke indexatie van de loodsenvergoeding (beroepsorganisatie) van 5,6%.
50. Daarnaast wordt een deel van de stijging verklaard door de gestegen landelijke ICT kosten. De NLc licht toe dat er twee FTE meer worden begroot dan in 2023 in verband met het verbeteren van de digitale weerbaarheid van het Loodswezen. Vanaf 2024 zal dienstverlening worden afgenomen van een Security Operating Center om de Loodswezen omgeving continue te monitoren op haar digitale veiligheid. Hiervoor is € 200,000 begroot.

Indicator g: Totaal kosten NLc + RLc + Stodel

Indicator g	2022FV	2023TB	2024BGTV
(Totaal kosten NLc + kosten RLc + kosten Stodel)	5.395	5.805	6.722
<i>Delta %</i>		7,6%	15,8%

51. Deze indicator berekent de totale kosten van de NLc, de Regionale Loodsencorporaties (RLc), en de Stichting Opleiding en Deskundigheidsbevordering Registerloodsen (Stodel). De indicator stijgt met 15,8% ten opzichte van 2023. De voornaamste oorzaak van deze stijging zijn de gestegen kosten voor de opleiding Stodel. De NLc licht toe dat de studievergoeding is toegenomen omdat er 60 studentmaanden meer zijn begroot dan in 2023 (328 ten opzichte van 268; er starten 4 studenten meer dan in 2023). Verder heeft NLc meer begroot voor selectie, voorbereiding en uitvoering van het landelijke deel van de opleiding tot registerloods. Tevens zijn er inflatoire redenen voor de kostenstijgingen, zoals:
- Indexering van de studievergoeding
 - Hogere kosten voor verblijf (ruim 3%) en eten (ruim 9%).
 - Hogere kosten voor het opleidingsvaartuig
52. Daarnaast is er bij de algemene kosten van de stichting Stodel een toename in de begrote personeelskosten en de overige algemene kosten (zoals huisvesting). De NLc geeft aan dat dat de extra activiteiten noodzakelijk zijn om de instroom van nieuwe loodsen te blijven borgen en benadrukt het belang hiervan.

Indicator h: Totale kosten opleiding tot registerloods

Indicator h	2022FV	2023TB	2024BGTV
Totale kosten opleiding tot registerloods / Totaal aantal studentmaanden	9.016	9.689	9.754
<i>Delta %</i>		+7,5%	+0,7%

53. Deze indicator is nieuw in het beoordelingskader van de ACM. Deze indicator wordt in dit tariefbesluit voor het eerst berekend (met terugwerkende kracht ook voor 2022 en 2023). De stijging van de indicator in 2024 ten opzichte van 2023 bedraagt 0,7%. Hierbij spelen twee effecten een rol. Ten eerste is de indicator in 2024 gebaseerd op 328 studentmaanden, en in 2023 op 268 studentmaanden. Vanwege schaalvoordelen verlaagt dit de indicator. De kosten per student stijgen echter (zie ook indicator g bij indexering studievergoeding), wat de indicator verhoogt.

5.4 Conclusie

54. De ACM beoordeelt het tariefvoorstel van de NLc, dat een tariefmutatie op kostenbasis kent van 9,86%. De ACM constateert dat dit percentage hoger is dan de gecombineerde loon/prijs index van +6,34%. De NLc heeft evenwel aan de ACM aannemelijk gemaakt (aan de hand van de indicatoren en haar uitleg) dat de algehele kostenstijging in voldoende mate bijdraagt aan de EPK. Ook oordeelt de ACM dat het voorstel voldoet aan de wettelijke vereisten van kostenoriëntatie, redelijkheid en non-discriminatie.

6 Beoordeling tariefvoorstel andere tarieven

55. Het tariefvoorstel andere tarieven heeft betrekking op de volgende tarieven:
- het tarief voor deelname aan de opleiding (introductie en verstrekken materiaal) en het examen voor verklaringhouders;
 - het tarief voor de EU-verklaring loods;
 - het tarief voor een afschrift uit het loodsenregister.
56. De ACM toetst of elk afzonderlijk tarief redelijk, non-discriminair en kostengeoriënteerd is (zie ook randnummer 11 en 13).

Examinering verklaringhouders

57. De kosten voor de examinering van verklaringhouders zijn gebaseerd op een raming van 960 te besteden uren tegen een tarief van €169,09 per uur. Het uurtarief is gebaseerd op de wettelijke indexatie van het IPL-tarief van 2023 (+5,07% berekend conform artikel 3.1 van het Bmr). Het aantal geraamde IPL-uren is gebaseerd op het verwachte aantal cursisten.
58. In het KTS is opgenomen dat ter dekking van deze indirecte kosten een opslag plaatsvindt. De NLc heeft een opslag berekend van 17,71%. De ACM stelt vast dat deze opslag in lijn is met het KTS. De totale kosten, inclusief opslag, komen daarmee uit op €192.000.
59. De tarieven zijn ten opzichte van 2023 aangepast op basis van de wettelijke indexatie van het IPL-uurtarief. Op basis van het aantal verwachte cursisten, raamt de NLc de opbrengsten, net als de kosten, op €192.000.

Uittreksels loodsenregister

60. De afgelopen jaren zijn bij de NLc slechts zeer incidenteel uittreksels opgevraagd. De NLc raamt daarom voor deze taak, net als voorgaande jaren, geen kosten en geen opbrengsten.

61. Het tarief voor een uittreksel uit het loodsenregister baseert de NLc op een administratieve inspanning van een kwartier. Op basis van het uurtarief van een administratief medewerker van €57 (in 2023 was dit €53) en de opslag voor indirecte kosten (zie randnummer 58) leidt dit tot een tarief van €17 per uittreksel.

EU verklaringen loodsen

62. In 2002 is een regeling ingevoerd die verband houdt met het volgen van opleidingen en toetsen van ingezetenen van andere EU-landen. Sinds de invoering van de regeling is dit opleiden en toetsen niet voorgekomen. De NLc raamt voor deze taak, net als voorgaande jaren, geen kosten en opbrengsten.
63. Het tarief voor het opleiden en toetsen wordt per cursist bepaald op basis van de opleidingsbehoefte. Het tarief per dag is net als in 2023 gebaseerd op 8 keer het IPL-uurtarief vermeerderd met de opslag voor indirecte kosten (zie randnummer 58). In 2024 is het voorgestelde dagtarief €1.592 euro. Het IPL-uurtarief is hierbij gebaseerd op de wettelijke indexatie van het IPL-tarief van 2023.

6.1 Conclusie

64. De ACM is van oordeel dat het tariefvoorstel andere tarieven voldoet aan de wettelijke vereisten van redelijkheid, non-discriminatie en kostenoriëntatie.

7 Besluit

65. Gelet op het voorgaande besluit de ACM als volgt.
66. De ACM stelt conform artikel 27f, eerste lid, Loodsenwet de loodsgeldtarieven (exclusief omzet belasting) voor het kalenderjaar 2024 vast, zoals beschreven in bijlage 1 tot en met 5.
67. Volgens artikel 27f, eerste lid, Loodsenwet en artikel 4.7 Bmr stelt de ACM tevens het volgende vast:
- het schema frequentiekorting als bedoeld in artikel 4.7, tweede lid, Bmr (ongewijzigd ten opzichte van 2023, opgenomen bijlage 6)
 - de factoren voor bijzondere situaties en aanvullende diensten als bedoeld in artikel 4.4 en 4.5 van het Bmr (ongewijzigd ten opzichte van 2023, opgenomen in bijlage 7)
 - de loodsvergoedingen als bedoeld in artikel 4.6, Bmr (ongewijzigd ten opzichte van 2023, opgenomen in bijlage 8)
 - de betalingskorting vanwege automatische incasso (ongewijzigd ten opzichte van 2023, opgenomen in bijlage 9)
68. De ACM stelt conform artikel 27f, tweede lid, Loodsenwet, de andere tarieven 2024 (exclusief omzet belasting), vast zoals beschreven in bijlage 10.

De Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

M. O. Kanhai (Teammanager Directie Telecom, Vervoer en Post)

Als u belanghebbende bent, kunt u bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Directie Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Graag ontvangen wij uw bezwaarschrift binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter